

การศึกษาอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาอิสระ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนหนองแขวงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 22 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ (1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติจริง ได้แก่ แผนการสอนตามรูปแบบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) หน่วยการทำมาหากินโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 แผนการสอน 12 ชั่วโมง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน แบบบันทึกพฤติกรรมของครู แบบบันทึกประจำวันของครู แบบฝึกหัด แบบทดสอบย่อยของแต่ละวงจร (3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินรูปแบบการสอน ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบอิงกลุ่ม กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) หน่วยการทำมาหากิน

การศึกษาอิสระครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีวงจรปฏิบัติการวิจัย 2 วงจร คือ วงจรปฏิบัติที่ 1 ประกอบด้วยแผนการสอนที่ 1 - 2 วงจรปฏิบัติที่ 2 ประกอบด้วยแผนการสอนที่ 3 - 4 โดยใช้รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นในการเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการบันทึกภาคสนาม โดยการสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียน เมื่อทำการทดลองจบลงในแต่ละวงจรปฏิบัติ ได้ทำการทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติเพื่อประเมินถึงความก้าวหน้าของนักเรียน แล้วจึงสะท้อนผลการปฏิบัติที่ผู้ศึกษาและผู้ช่วยศึกษา ซึ่งนำข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกต บันทึกภาคสนาม การสัมภาษณ์นักเรียน มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแผนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาอิสระพบว่า

1. การศึกษาอิสระในครั้งนี้ได้พัฒนารูปแบบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ (1) ชี้นำเสนอเป็นขั้นที่ครูและนักเรียนร่วมกันเสนอปัญหาร่วมกันโดยใช้สื่อและวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (2) ชี้นำหนดจุดประสงค์ ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนด ปัญหา กิจกรรม วัตถุประสงค์ของการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (3) ชี้นำวางแผนโดยการวางแผนร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนตามขั้นตอนคือ (3.1) แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าเลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม (3.2) จัดเตรียมคำถามและปัญหาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (3.3) วางกฎระเบียบในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น (3.4) วางแผนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา (3.5) วางแผนการป้องกัน แก้ไข ปัญหาและอุปสรรคจากการใช้ภูมิปัญญา (4) ชี้นำดำเนินงานเป็นขั้นปฏิบัติการตามขั้นที่วางแผนเอาไว้ (5) ชี้นำสรุปผล เป็นขั้นที่นักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดไว้ (6) ชี้นำประเมินผล ด้วยการสรุปจากขั้นตอนที่วางไว้และสรุปด้วยการอภิปราย การจัดป้ายนิเทศ การรายงาน

และการทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนได้รับการสอนตามรูปแบบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สังคมศึกษา) โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือร้อยละ 75

The purpose of the present independent study was to develop an instructional model based on local wisdom for Prathomsuksa IV (Grade 4) Life-Experience Group (Social Studies).

The target group consisted of 22 grade-4 student in Nongwaeng Nua School, under Kalasindhu Provincial Office of Primary Education during the secone semester of the 2001 academic year.

There were three categories of tools used in the study, i.e. 1) the experimental tool which consisted of 4 lesson plans (for 16 hrs.) based on local wisdom for the Life-Experience Group (Social Studies), on the unit of "Making a Living", 2) the reflection tools which included a teaching behavior observation form, a students' studying behavior observation form, a teacher diary, exercises, and an end-of-spiral quiz, and 3) an effectiveness evaluation form which was a group-based learning achievement test for the Life-Experience Group (Social Studies) on the unit of "Making a Living."

The study employed an action research procedure which was consisted of 2 action spirals. The first spiral involved the teaching of lessons 1-2, and the second spiral, lessons 3-4. The researcher kept a field record of what she saw from her observation and interview of students. At the end of each spiral the students were given a quiz in order to evaluate their progress. After that the researcher and her co-researchers analyzed and discussed the reflection data which were collected from observations, field records, student interviews and then made adjustment of the teaching/learning activities in order to make the activities in the next spiral more effective.

The results:

1) A teaching model based on local wisdom for the Life-Experience Group (Social Studies) was developed and was consisted of 6 steps of 1) the introduction in which the teacher and students worked together to identify a problem by means of using instructional media and other methods which eventually would lead to the application of local wisdom; 2) the specification of aims in which the teacher and students worked together to specify problems, activities and the purpose of using local wisdom; 3) the planning in which the teacher and students worked together to do planning according to step (3.1) of setting up research groups, choosing group chairman, and group secretary, (3) preparing questions and problems according to the aims, (3.3) specifying regulations in the study of local wisdom, (3.4) preparing educational equipment and materials, (3.5) preparing measures for the prevention and solutions to problems or obstacles that may arise from applying local wisdom; 4) the execution of the previously organized plans; 5) the conclusion in which students worked together to

TE 131943

conclude the results of their studies; and 6) the evaluation which was made according to the prearranged items. The activities at this siep included a discussion, preparation of information signs, presenting reports and doing exercises at the end of each lesson.

2) Learning achievement of the student was higher than the prescribed criterion of 75%.